

Právo na odpověď v české aplikační praxi

Ondřej Moravec*

Účinností tiskového zákona (publikován pod č. 46/2000 Sb.) byl český právní řád obohacen o nový právní institut – právo na odpověď. Po sedmi letech je možné provést podrobnější analýzu uplatňování tohoto právního institutu v praxi. Je cenné, že své stanovisko zaujal už i Nejvyšší soud, jemuž přísluší sjednocovat rozhodovací praxi obecných soudů. V tomto příspěvku se pokusíme provést kritickou analýzu judikatury Nejvyššího soudu a přinést tím poznatky použitelné pro každodenní praxi a také pro případ, že by se zákonodárce rozhodl přistoupit ke změně zákonné úpravy tohoto institutu.

Právo na odpověď bylo do právního řádu České republiky zavedeno tiskovým zákonem z roku 2000 (46/2000 Sb.), kterým byl zároveň novelizován tehdejší zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Úprava v obou zákonech je podobná, dílčí rozdíly jsou dány pouze odlišnostmi mezi tiskem a vysíláním. Spor je veden o to, zda je možné právo na odpověď uplatnit i vůči sdělením publikovaným na Internetu. Domníváme se, že de lege lata takové právo dovést nelze.¹

Platná právní úprava je zřetelně ovlivněna německým modelem. V odborné literatuře je akcentována zásada *audiatur et altera pars*.² V následujících odstavcích se pokusíme o analýzu zákonného textu upravující právo na odpověď a panující soudní praxe. Ačkoli při řešení konkrétního případu je vždy rozhodováno o povinnosti zveřejnit odpověď ve vztahu ke konkrétnímu navrženému znění odpovědi, je důležité rozlišit mezi vznikem práva na odpověď jako takového a povinností sdělovacího prostředku zveřejnit konkrétní požadovanou odpověď. Budeme se proto odděleně zabývat vznikem práva na odpověď, zákonnými náležitostmi odpovědi, způsobem zveřejnění odpovědi a uplatněním práva u soudu.

Vznik práva na odpověď

Podmínkou vzniku práva na odpověď je uveřejnění sdělení obsahujícího skutkové tvrzení, které se dotýká cti, důstojnosti nebo soukromí určité fyzické osoby, anebo jména nebo dobré pověsti určité právnické osoby. Zákonodárce se tedy přiklonil k německé modifikaci umožňující domáhat se práva na odpověď toliko v případech skutkových tvrzení. Vedle toho se jedná o skutková tvrzení, která se musejí dotýkat cti, důstojnosti nebo soukromí fyzické či jména nebo dobré po-

věsti právnické osoby. Za sdělení, na něž je možné odpovídat, považuje Nejvyšší soud pouze sdělení verbální. Zveřejnění fotografie právo na odpověď založit nemůže.³

Pro splnění podmínky, že se jedná o tvrzení, které se dotýká cti fyzické osoby, používá Nejvyšší soud shodná kritéria jako při posuzování oprávněnosti zásahu do práva na ochranu osobnosti. Poprvé tak Nejvyšší soud učinil ve svém v rozsudku sp. zn. 30 Cdo 861/2005 ze dne 25.5.2006.⁴ Jádrem sporu bylo tvrzení, že rada města chce žalobci odpustit smluvní pokutu za opožděně zaplacení nájemného za pronajatý nebytový prostor. Žalobce tvrdil, že tvrzení nebylo pravdivé, neboť subjektem, kterému byla smluvní pokuta odpuštěna byla akciová společnost, ve které žalobce vykonával funkci předsedy představenstva. Nejvyšší soud konstatoval, že je třeba respektovat specifika běžného periodického tisku, který se musí uchýlovat k jistým zjednodušením,⁵ a proto ne každé uvedení nepravdivého údaje musí nutně představovat zásah do osobnostních práv dotčených osob; významné je, aby celkové vyznění podávané informace odpovídalo pravdě.⁶ Obdobně Nejvyšší soud judikoval ve svém rozsudku 30 Cdo 2711/2006 ze dne 31.1.2007,⁷ v němž konstatoval, že tvrzení tisku (byť nepřesné a zjednodušující) o obchodní spolupráci označených osob nelze v posuzované věci považovat za sdělení dotýkající se cti, resp. důstojnosti, které by odůvodňovalo požadovat zveřejnění odpovědi.

Ve svém zatím posledním rozhodnutí Nejvyšší soud (vedle shora uvedeného) doplňuje, že pokud dotčená osoba dostane prostor k vyjádření již ve vlastním článku, kde uvede nepravdivá skutková tvrzení na pravou míru, je účel odpovědi splněn a právo na odpověď nevznikne.⁸

Z uvedených rozhodnutí Nejvyššího soudu lze dovodit, že i ve sporu o zveřejnění odpovědi je třeba zkoumat, zda původní tvrzení je pravdivé a zda je natolik způsobil nepřiznivým způsobem zasáhnout osobnostní sféru dotčené osoby, že odůvodňuje zásah do svobody projevu.

Dle ustanovení § 15 tiskového zákona není vydavatel povinen zveřejnit odpověď, pokud je napadené sdělení citací sdělení třetí osoby určené pro veřejnost nebo jeho pravdivou interpretací a jako takové bylo označeno nebo prezentováno. Může vzniknout spor o to, zda každý výrok v uvozovkách (příp. interview) nebo každé vyjádření třetí osoby na kameru znemožňují dotčené osobě domáhat se zveřejnění odpovědi, neboť poskyt-

nutím rozhovoru tisku či vyjádřením na kameru dotyčná osoba bezpochyby (alespoň v některých případech) dává souhlas, aby její vyjádření bylo zveřejněno v tisku nebo použito ve vysílání. Domníváme se však, že takto široce uvedená výjimka interpretována být nemůže. V prvé řadě je třeba uvědomit si znění směrnice, která je implementována a která hovoří o právu každého domáhat se odpovědi na **sdělení zveřejněná ve vysílání**. Je přitom lhostejné, zda je původcem pracovník provozovatele nebo třetí osoba. Podstatné je, že s tímto vyjádřením vydavatel (provozovatel) dále redakčně pracuje a že bylo zveřejněno na základě jeho rozhodnutí. Účelem rozebíraného ustanovení je nepochybně, aby nevzniklo právo na odpověď na tvrzení zveřejněná v rámci přenosů z parlamentních debat, citace výroků na tiskových konferencích, přenosů ze soudních síní, tiskových prohlášení orgánů veřejné moci apod. V takovém případě by totiž bylo ohroženo právo vydavatele informovat veřejnost a korelující právo veřejnosti získávat informace o věcech veřejného zájmu. Vedle toho je třeba zdůraznit, že z hlediska systematického se jedná o **výjimku** vyžadující restriktivní interpretaci s ohledem na její účel.

Náležitosti odpovědi

Zatímco v předešlých odstavcích jsme se zabývali otázkou, zda právo na odpověď vůbec vzniklo, nyní se zaměříme na to, jaké podmínky musí splňovat odpověď navržená dotčenou osobou, aby vydavateli (provozovateli) vznikla povinnost navrženou odpověď zveřejnit.

Základním omezením je požadavek, aby se odpověď omezila na skutková tvrzení, kterými dotčená osoba upřesňuje původní sdělení nebo je uvádí na pravou míru. Pokud se dotčená osoba nevyvaruje hodnotících soudů a komentářů, vystavuje se riziku, že její odpověď bude z tohoto důvodu odmítnuta jako celek. Odpověď musí být svým rozsahem přiměřená napadenému sdělení. Již výše bylo naznačeno, že médiím dle našeho názoru nepřisluší hodnotit pravdivost původního sdělení a odpovědi. Pouze při evidentním rozporu odpovědi se skutečností nevzniká povinnost zveřejnit konkrétní odpověď.⁹

Zákonnému požadavku vyhovuje odpověď, která se omezuje na prosté popření prvotního sdělení. V řízení, v němž tuto skutečnost konstatoval Nejvyšší soud, vznikl spor o logickou návaznost odpovědi na původní sdělení, kdy odpověď neobsahovala rekapitulaci původního sdělení a omezila se důsledně na popření skutkového tvrzení. Vrchní soud v Praze změnil rozsudek soudu prvního stupně a zamítl žalobu s odůvodněním, že navržená odpověď postrádá logickou návaznost na původní sdělení. Nejvyšší soud jeho rozhodnutí rozsudkem sp. zn. 30 Cdo 2636/2006 ze dne 21.12.2006 zrušil.¹⁰

Obdobnou problematikou se Nejvyšší soud zabýval i v rozsudku 30 Cdo 2711/2006¹¹ ze dne 31.1.2007,

v němž rozhodoval o žalobě domáhající se zveřejnění odpovědi na tvrzení, že žalobce začínal svou obchodní kariéru jako spolupracovník A.R., když pracoval v jeho drobných firmách a že miliarda poskytnutá IPB na rozjezd N. byla rozdělena mezi žalobcovy firmy. Soud prvního stupně vyhověl žalobě v rozsahu povinnosti žalovaného zveřejnit odpověď ve znění: „*Není pravdou, že miliarda kterou poslala IPB na rozjezd N. byla rozdělena i mezi Z. firmy a přes ně byla financována N. I. Z.*“ zamítl však žalobu v rozsahu, v němž se žalobce domáhal zveřejnění odpovědi ve znění: „*Není pravdou, že I.Z. začínal kariéru v drobných firmách pro A.R.*“ Soud prvního stupně dovodil, že odpověď ztratila smysl vypuštěním slova pracujících (mezi slovy firmách a pro), které původní sdělení obsahovalo. Vrchní soud rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobě vyhověl v plném rozsahu. K dovolání žalovaného Nejvyšší soud rozsudek Vrchního soudu zrušil s odůvodněním, že je třeba důsledně vycházet ze zákonného požadavku, že odpověď se musí omezit na skutková tvrzení, kterými je původní sdělení uváděno na pravou míru. „*Pokud toho však navržené znění odpovědi není schopno (např. pro logické nedostatky kompozice textu), nemůže být žalobě vyhověno. Není přitom věcí soudů, aby odpověď dotvářely.*“

Své stanovisko Nejvyšší soud potvrdil i v usnesení sp. zn. 30 Cdo 2612/2006 ze dne 28.2.2007,¹² kterým odmítl dovolání proti rozsudku Vrchního soudu, neboť v něm nenašel otázku zásadního právního významu. Vrchní soud v Praze označil navrženou odpověď za nezpůsobitou uvést původní tvrzení na pravou míru, neboť v textu odpovědi nebylo výslovně uvedeno, v jakém televizním pořadu bylo původní sdělení odvysíláno.

Zveřejnění odpovědi

Pokud vzniklo právo na odpověď a navržená odpověď splňuje zákonné požadavky, je vydavatel povinen uveřejnit ji ve stejném periodickém tisku, v němž bylo uveřejněno původní sdělení. Odpověď musí být umístěním a formou rovnocenná a rozsahem přiměřená původnímu sdělení. V případě vysílání musí být odpověď zveřejněna ve stejném pořadu a pokud to není možné ve stejně hodnotném vysílacím čase, a to takovým způsobem, aby nové sdělení bylo formou rovnocenné a rozsahem přiměřené napadenému sdělení. Odpověď musí být zveřejněna do 8 dnů. Obzvláště citlivé je zveřejnění odpovědi na první straně, neboť se jedná o nejviditelnější a nejceněnější místo v periodickém tisku. V rozsudku 30 Cdo 1118/2006 ze dne 21.12.2006¹³ Nejvyšší soud konstatoval, že nelze souhlasit s názorem, že uveřejnění odpovědi ve spodní části druhé strany je přiměřené, pokud původní sdělení bylo uveřejněno na titulní straně, resp. označil tento závěr odvolacího soudu za nezdůvodněný. Za irelevantní přitom Nejvyšší soud

považuje skutečnost, že původní sdělení se netýkalo výlučně žalobce. Obdobným způsobem se ke zveřejnění odpovědi staví i Spolkový ústavní soud.¹⁴

Zákon nezakazuje, aby byla odpověď dále komentována, a to třeba i zlehčujícím způsobem. Případné excesy by bylo třeba řešit jinými prostředky, neboť je skutečností, že odpověď byla zveřejněna (byť třeba s hanobícím komentářem) a právu na odpověď bylo učiněno za dost. Nedočteno však zůstává právo dotčené osoby domáhat se zveřejnění odpovědi na připojené sdělení vydavatele, pokud ovšem bude splněna podmínka, že půjde o skutková tvrzení.

Uplatnění práva na odpověď u soudu

Možnost domoci se zveřejnění odpovědi soudní cestou je nezbytným předpokladem efektivity institutu odpovědi jako takového, avšak na rozdíl od žaloby na ochranu osobnosti, se nejedná o řešení primární. Je na místě zdůraznit, že rozsudek nemá konstitutivní, nýbrž deklaratorní povahu, neboť soud konstatuje, zda existuje povinnost vydavatele publikovat navržené znění odpovědi. V případě, že je nutno uplatnit právo na odpověď u soudu funkčnost institutu odpovědi klesá, neboť žaloba není projednána ve zkráceném řízení. Délka řízení je navíc prodloužena i tím, že se soudy zabývají otázkou pravdivosti původního sdělení.¹⁵ Žaloba musí být podána do 15 dnů po uplynutí lhůty stanovené pro uveřejnění odpovědi. Lhůta je prekluzivní. Soud je vázán navrženým textem odpovědi v tom smyslu, že jej nemůže upravovat, může však žalobě vyhovět zčásti.¹⁶

Analýza rozhodovací praxe

Z citovaných rozhodnutí Nejvyššího soudu je zřejmé, že rozhodovací praxí Nejvyššího soudu došlo k určitým posunům oproti německému vzoru. Základní odlišností je především posuzování splnění podmínek, za nichž právo na odpověď vzniká. Nejvyšší soud důsledně aplikuje totožná kritéria, jaká si osvojil pro posuzování sporů na ochranu osobnosti. Při tom obšírně argumentuje judikaturou Ústavního soudu ve věcech ochrany osobnosti i judikaturou vlastní, aniž však jakkoli zdůvodňuje, proč mají nosné důvody citovaných rozhodnutí být bez dalšího aplikovány i ve sporech o uveřejnění odpovědi.

Došlo tak k úplnému setření rozdílu mezi vznikem práva na odpověď a nástrojů na ochranu osobnostních práv poskytovaných občanským zákoníkem. Zřetelně odlišný text příslušných ustanovení tiskového zákona a občanského zákoníku byl Nejvyšším soudem dotvořen do zcela identické podoby. Zákonnou podmínku vzniku práva na odpověď spočívající ve zveřejnění tvrzení dotýkajícího se osobní cti Nejvyšší soud inter-

pretuje totožně jako právo na ochranu osobní cti před neoprávněnými zásahy. Nejvyšší soud svými rozhodnutími mlčky rozšířil předpoklady vzniku práva na odpověď o další důvod, kterým je nepravdivost původních sdělení, a to nepravdivost kvalifikovanou, tj. dosahující takové intenzity, že odůvodňuje zásah do svobody projevu vyslovením protiprávnosti takového výkonu svobody projevu (včetně přiměřených sankcí). Naproti tomu v německé úpravě práva na odpověď je otázka pravdivosti původního sdělení nerozhodná.¹⁷

Toto rozšíření považujeme za nesprávné a nešťastné. Z žádného ustanovení tiskového zákona nelze takový předpoklad dovodit. Takovým ustanovením nemůže být ani ust. § 10 odst. 2 tiskového zákona, které stanoví, že odpověď se musí omezit na skutková tvrzení uvádějící na pravou míru neúplné, či jinak pravdu zkreslující sdělení. Tímto ustanovením argumentuje např. Doležilek, který poukazuje, že na úplném a pravdivém tvrzení není co doplňovat či uvádět na pravou míru.¹⁸ Taková argumentace je však založena na teoreticky chybném směřování vzniku práva na odpověď a realizace tohoto práva formou konkrétní navržené odpovědi. Vedle toho lze vážně pochybovat o pravdivosti tohoto výroku. I zcela banální skutkové tvrzení „Řidič XY porušil dopravní předpisy, když před školou, kde je rychlost omezena na 30 km/h, jel 50 km/h,“ lze zcela legitimně uvést na pravou míru doplňkem: „když vezl těhotnou manželku do porodnice.“ Praktické situace jsou přitom nepoměrně složitější než zde uvedený modelový případ. Bylo by v rozporu s principem rovnosti zbraní, pokud by jedné ze stran bylo přiznáno právo hodnotit, která z předestřených verzí je pravdivá a která nikoli. Zbývá dodat, že ani ve Spolkové republice Německo nejsou ve jménu práva na odpověď zveřejňovány zjevné nepravdivosti; v případě evidentně nepravdivé odpovědi¹⁹ může vydavatel odmítnout zveřejnit odpověď, to ale neznamená, že subjektivní právo dotčené osoby na odpověď vůbec nevzniklo.

Podmínkou uplatnění práva na odpověď se tedy stalo nikoli již dotčení osobní cti, nýbrž neoprávněný zásah do ní. Při praktické realizaci tak dotčené osoby dostávají na výběr, který z rovnocenně aplikovatelných nástrojů (právo na odpověď nebo žalobu na ochranu osobnosti) využijí, což zřejmě nebylo při vzniku tiskového zákona předvídáno. Lze proto souhlasit s Michalem Bartoněm, že právo na odpověď může vzniknout i při zveřejnění skutkového tvrzení, které je pravdivé.²⁰

V posledním svém rozhodnutí Nejvyšší soud zpochybnil vznik práva na odpověď v případě, že dotčená osoba dostane prostor k vyjádření již v původním článku. Tiskový zákon však výluku z povinnosti zveřejnit odpověď pro tento případ nestanoví, a proto je otázkou, zda je možné dospět k závěru, že právo na odpověď nevzniká. Sporné je dle našeho názoru i splnění samotného předpokladu, na němž je uvedený závěr založen, tj., že účel odpovědi je v takovém případě splněn. Je třeba si uvědomit, že hromadné sdělovací

prostředky často s vyjádřeními dotčených osob redakčně pracují, zkracují je a jinak je upravují. Právě tyto úpravy mohou být příčinou zkreslení skutečnosti a nemusí se přitom jednat o zlý úmysl. Účelem práva na odpověď naproti tomu je poskytnout dotčené osobě prostor k jejímu vlastnímu nezkrácenému vyjádření. Tento účel splněn není.

Nejvyšší soud se doposud nevyjádřil k otázce, do jaké míry je rozhodující postavení dotčené osoby, tj. zda osoby veřejně činné, které obecně musejí projevit zvýšenou toleranci k tvrzením tisku, mají rovněž ztížený přístup k právu na odpověď. Takové rozlišování lze zdůvodnit obecně snazším přístupem těchto osob do médií, takže se zdá být nadbytečné vybavovat je formálním nárokem domáhat se zveřejnění odpovědi.²¹ Domníváme se však, že ani v tomto ohledu není zcela vhodné přenášet algoritmy řešení sporů na ochranu osobnosti podle občanského zákoníku na pole práva na odpověď. Uvedený přístup dle našeho názoru poněkud přeceňuje funkci práva na odpověď spočívající v ochraně osobnostních práv dotčené osoby na úkor zvyšování plurality informací. Ve vztahu k posléze uvedené funkci ztrácí rozlišování osob veřejně činných od osob ostatních své odstatnění.

Velice přísně Nejvyšší soud přistupuje i k hodnocení, zda navržený text odpovědi vyhovuje zákonným požadavkům, zejména pokud jde o logickou návaznost původního sdělení a navržené znění odpovědi. Přisvědčit je třeba závěru, že soudům nepřísluší text odpovědi upravovat (s výjimkou zkrácení odpovědi ve formě částečného zamítnutí žaloby). Řízení o zveřejnění odpovědi je přísně formalizované i v SRN – jeho předmětem je především, zda navržený text odpovědi vyhovuje zákonným požadavkům.²² Nelze však vykročit z platného zákonného rámce. Toto konstatování platí především pro hodnocení, zda je navržený text odpovědi způsobitelný uvést napadená tvrzení na pravou míru. Domníváme se, že soudům nepřísluší hodnocení, zda je způsob uplatnění práva na odpověď efektivní.

Zcela opomenuto zůstává poselství Ústavního soudu zde označované jako zásada proporcionality a subsidiarity.²³ Podotýkáme, že nepovažujeme za podstatné, že se tak stalo v nálezu řešícím kolizi mezi svobodou projevu a právem na ochranu osobnosti; zásadu subsidiarity můžeme považovat za obecné pravidlo stanovící, jakým způsobem má stát zasahovat do svobody tisku

Z logických důvodů zůstává doposud neřešena otázka vzájemného vztahu nároků na zveřejnění odpovědi a nároků vyplývajících z práva na ochranu osobnosti dle § 11 a násl. občanského zákoníku.²⁴ Z panující aplikační praxe ovládané zde citovanými rozhodnutími Nejvyššího soudu nelze dle našeho názoru dospět k jinému závěru než, že tyto nároky lze uplatnit souběžně (což vyplývá přímo ze znění tiskového zákona),²⁵ a to při splnění shodných podmínek. Žaloba na ochranu osobnosti by měla být úspěšná ve stejných situacích

jako žaloba o uložení povinnosti zveřejnit odpověď, jediné snad s výjimkou neúměrného požadavku na přiznání přiměřeného zadostiučinění. Poněkud jinak věc vyhlíží očima Ústavního soudu. Aplikací zásad subsidiarity a proporcionality státních zásahů do debaty o věc veřejného zájmu můžeme dospět k závěru, že právě zveřejněním odpovědi (zejména pak dobrovolným, tj. také včasným a tedy účinným) může být újma na osobnostních právech dotčené osoby zhojena a její nárok vyplývající z práva na ochranu osobnosti tedy konzumován.²⁶ Zdůrazňujeme, že zde nejde o popření ustanovení § 10 odst. 5 tiskového zákona, nýbrž o následek změny poměrů v procesu zvažování, kterému ze dvou na roveň stojících kolidujících základních práv je třeba dát přednost. V případě účinné odpovědi je výrazně posíleno postavení dotčené osoby i zájem veřejnosti čerpat pluralitní informace, takže zejména v případě tzv. omluvitelného omylu může být značně problematické vyhovět žalobě na ochranu osobnosti uplatňující právo na zadostiučinění, ať už ve formě omluvy nebo v penězích.

Závěr

Domníváme se, že právo na odpověď v podobě, v jaké je současné době aplikováno, neplní zcela svou funkci. Reálné ztotožnění předpokladu vzniku práva na odpověď a možnosti domáhat se soudní cestou práva na ochranu osobnosti podle občanského zákoníku dle našeho názoru devalvuje deklarovanou snahu rozšířit vějíř forem nápravy, které má dotčená osoba k dispozici,²⁷ a vylučuje možnost zohlednit intenzitu narušení osobnostní sféry dotčené osoby.

Povinnost zveřejnit odpověď je redukována na sankci uloženou vydavateli za spáchání deliktu popsaného v tiskovém zákoně.²⁸ Za problematickou je možné považovat i samotnou délku řízení o uložení povinnosti zveřejnit odpověď.²⁹ Ta je nepřiznivým způsobem ovlivněna mj. též rozsahem dokazování, neboť, vzhledem ke zde komentované judikatuře, je třeba se zabývat otázkou, zda zveřejněná tvrzení byla pravdivá, čímž dochází ke snižování efektivnosti odpovědi. Zcela přehlížena zůstává i otázka svobody projevu dotčené osoby a veřejného zájmu na pluralitě informací šířených hromadnými sdělovacími prostředky. V současné podobě, kdy je pro uplatnění práva na odpověď třeba splnit přísné zákonné podmínky týkající se formy odpovědi a zároveň stejně náročné podmínky, pokud jde o intenzitu zásahu do práva na osobní čest, jako ve sporu na ochranu osobnosti při v podstatě identické délce soudního řízení, nelze právo na odpověď považovat za efektivní prostředek ochrany, který má dotčená osoba k dispozici za účelem ochrany svých osobnostních práv.

Summary

The article focuses on case-law related to right to reply. Particularly Supreme court has published some decisions which have influenced practise of lower courts a lot. Unfortunately, case-law of Supreme court does not differ between right to reply and other means of protection of reputation provided by civil code and in final effect undermines foundations of right to reply. Finally, author presents other approach to the institute of right to reply when emphasise is placed on the specific character of right to reply which enables modulation of effects of interference press with personal reputation without chilling effect.

* JUDr. Ondřej Moravec je advokátním koncipientem v Advokátní kanceláři Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři Hradec Králové a externím doktorandem katedry ústavního práva a politologie Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

¹ V podrobnostech srov. Moravec, O.: Webové stránky nejsou tiskovinou, *Správní právo*, roč. 2007, č. 3, s. 157 n. Opačný názor zastává Olga Pouperová, srov. Pouperová, O.: Webové stránky jako periodický tisk, *Správní právo* roč. 2006, č. 5, s. 307 n.

² Švestka, J.in: Jehlička, O., Švestka, J., Škárková, M. a kol.: *Občanský zákoník, komentář*, 9. vydání, C. H. Beck, Praha, 2004, s. 90.

³ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 19. února 2002, sp. zn. 28 Cdo 169/2002.

⁴ Publikováno v časopisu *Právní rozhledy*, roč. 2006, č. 19, s. 718 n.

⁵ Nález I. ÚS 156/99 ze dne 8.2.2000, *Sb.n.u. sv. 17*, č. 19, s. 133 n.

⁶ Toto rozhodnutí Nejvyššího soudu bylo přezkoumáno i Ústavním soudem, který ústavní stížnost odmítl jako zjevně neopodstatněnou. K charakteru institutu práva na odpověď se Ústavní soud nijak nevyjádřil. Usnesení II.ÚS 589/06 ze dne 23.8.2007, cit. podle nalus.usoud.cz.

⁷ Cit. podle www.profipravo.cz.

⁸ Usnesení 30 Cdo 996/2007 ze dne 30.4.2007, cit. podle www.profipravo.cz.

⁹ Za učebnicový příklad se v SRN uvádí odpověď, v níž by H. Kohl popíral, že byl kancléřem nebo pokud by Boris Bec-

ker tvrdil, že nikdy nehrál tenis. Cit. podle Srov. Krivic, M., Zatler, S.: *Freedom of the Press and Personal Rights*, Open Society Institute Slovenia, Ljublanja, 2000, s. 20.

¹⁰ Cit. podle www.profipravo.cz.

¹¹ Cit. podle www.profipravo.cz.

¹² Cit. podle www.profipravo.cz.

¹³ Cit. podle www.profipravo.cz.

¹⁴ Srov. Fechner, F.: *Medienrecht*, 8. Auflage, Mohr Siebeck, Tübingen, 2007, s. 99.

¹⁵ Viz zde komentovaná judikatura.

¹⁶ Srov. Chaloupková, H., Holý, P.: *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání – komentář*, C. H. Beck, Praha, 2004, s. 35 a literatura tam uvedená.

¹⁷ Fechner, F.: cit. dílo, s. 97.

¹⁸ Doležilek, J.: Právo na odpověď a na dodatečné sdělení podle nového tiskového zákona, *Právní rozhledy*, roč. 2000, č. 10, s. 433. Obdobně i H. Chaloupková In: Chaloupková, H., Holý, P.: cit. dílo, s. 120.

¹⁹ Německý ústavní soud používá pojem *offensichtlich unrichtig*, srov. Wüllrich, P.: *Das Persönlichkeitsrecht des Einzelnen im Internet*, JWV, Jena, 2006, s. 158.

²⁰ Srov. Bartoň, M.: Svoboda projevu a její meze v právu České republiky, Linde, Praha, 2002, s. 82.

²¹ Bartoň, M.: Svoboda projevu, právo na kritiku a ochrana osobnostních práv. *Právní rádce*, roč. 2002, č. 5, s. 20.

²² Fechner, F.: cit. dílo, s. 99.

²³ I. ÚS 367/03 ze dne 15.3.2005, cit dle <http://nalus.usoud.cz>. Ústavním aspektům práva na odpověď se věnujeme na jiném místě tohoto čísla.

²⁴ K problematice souběhu či možné konzumace jednotlivých nároků, které má dotčená osoba k dispozici, v rakouském provedení srov. Renzl, W.: *Die Veröffentlichungsansprüche – Konsumtion oder Kumulation*, *Medien und Recht*, roč. 2004, č. 2, s. 87 a násl.

²⁵ Shodně Telec, I.: Přirozené právo osobnostní a jeho státní ochrana. *Právní rozhledy*, roč. 2007, č.1, s. 9.

²⁶ Srov. Švestka, J., cit. dílo, s. 94.

²⁷ Tamtéž, s. 90.

²⁸ Dle našeho názoru však je sporná i samotná otázka, zda povinnost zveřejnit odpověď může být považována za sankci, jejímuž uplatnění předchází protiprávní jednání vydavatele. Domníváme se, že tomu tak není.

²⁹ Ta je patrná i ze zde komentovaných rozsudků Nejvyššího soudu. V posledním případě (30 Cdo 996/2007) bylo rozhodnutí Nejvyššího soudu vydáno po více než čtyřech letech od publikace prvotního sdělení.